

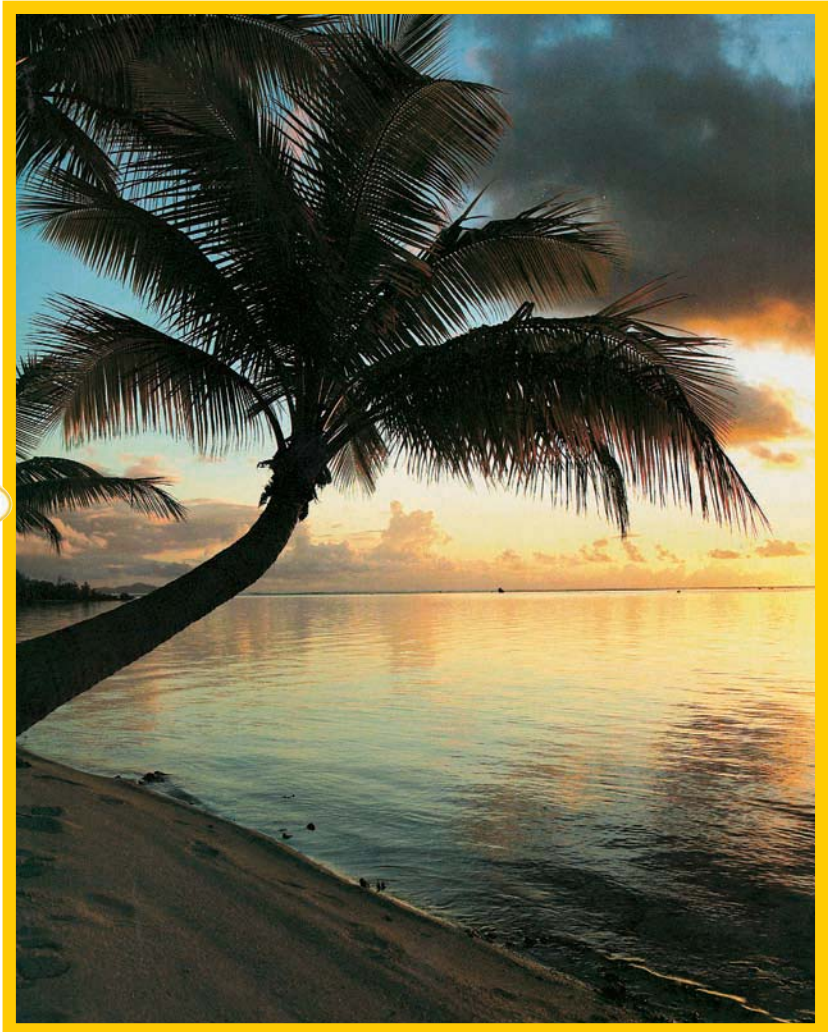
Ενότητα 1

Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα

Ο ναυαγός

Σκεφτείτε:

«Είμαι ο μόνος ναυαγός
σε ένα έρημο νησί
στον Ειρηνικό Ωκεανό»
(όπως στη φωτογραφία).

1. Γράψτε τις πρώτες σας εντυπώσεις από το τοπίο γύρω σας. Μπορείτε να γράψετε για:

- τη βλάστηση (τι είδη φυτών βλέπετε, πόσο μεγάλα είναι, πόσο πυκνά, τι χρώματα έχουν)
- τις ακτές (έχουν βράχια ή αμμουδιά, τι χρώματα έχει η θάλασσα, αν είναι ήσυχη ή ταραγμένη)
- τον καιρό

2. Μετά το αρχικό ξάφνιασμα, αρχίζετε να σχεδιάζετε τις πρώτες σας ενέργειες για να τα καταφέρετε σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση. Από το ναυάγιο σώθηκαν διάφορα αντικείμενα που μπορεί να σας φανούν χρήσιμα. Γράψτε στον πίνακα που ακολουθεί ποια αντικείμενα διαλέγετε και περιγράψτε πώς θα τα χρησιμοποιήσετε. Σε τι χρόνο θα γράψετε;

αντικείμενα	ενέργειες
ένα μεγάλο πανί	θα φτιάξω σκέπασμα για την καλύβα μου

3. Όταν βραδιάζει και κάθεστε στην πρόχειρη σκηνή που στήσατε, σκέφτεστε ότι θα είναι πολύ καλό να κρατήσετε ημερολόγιο γι' αυτή την εμπειρία σας.

Αποφασίζετε να μιλήσετε για τα γεγονότα από την αρχή. Τα παρακάτω σημεία θα σας βοηθήσουν να φέρετε στη μνήμη σας όλη την ιστορία:

- Πώς και γιατί αποφασίστηκε να κάνετε αυτό το ταξίδι;
- Ποιος ήταν ο προορισμός;
- Ποιες ήταν οι προετοιμασίες για το ταξίδι;
- Ταξιδεύατε με κάποιους άλλους μαζί;
- Τι έγινε στην αναχώρηση;
- Πώς ήταν το ταξίδι στην αρχή;
- Πώς έγινε το ναυάγιο;
- Πώς σωθήκατε;

Φροντίστε να περιγράψετε τι σκεφτόσασταν και πώς άλλαζαν τα συναισθήματά σας στις διαφορετικές φάσεις αυτής της περιπέτειας.

4. Συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο βάζοντας τα ρήματα στον τύπο και στον χρόνο που ταιριάζουν, για να διαβάσετε την περιπέτεια ενός άπειρου οδηγού.

Ο κύριος Φαίδων ήταν πάντα αφηρημένος. Την πρώτη φορά που .....
(κάθομαι) στη θέση του οδηγού, ... (χρειάζομαι) μισή ώρα για να
θυμηθεί πού ..... (βρίσκομαι) τα κλειδιά. Τελικά τα
..... (ανακαλύπτω) στην πόρτα του αυτοκινήτου.

Ακούστε τι ..... (γίνομαι) σήμερα το πρωί. Πρώτα
..... (διασχίζω) τη διασταύρωση χωρίς να σταματήσει στο κόκκινο φανάρι.
Χάος! Τα άλλα αυτοκίνητα ..... (κορνάρω) ασταμάτητα, οι οδηγοί
..... (χειρονομώ) και ..... (ουρλιάζω). Εκείνος μέσα
στον πανικό του ..... (αναπτύσσω) ταχύτητα και ξαφνικά
..... (βρίσκομαι) να οδηγεί πάνω στην πλατεία. ....
(κλείνω) τα μάτια του σφικτά και ..... (αρπάζομαι) από το τιμόνι, λες
και ..... (μπορώ) να ..... (σταματάω) το αυτοκίνητο με
αυτό τον τρόπο. Οι πεζοί ..... (σκορπίζομαι) σε διάφορες κατευθύνσεις
πανικόβλητοι. Από θαύμα δε ..... (συμβαίνει) κάποιο ατύχημα.

Όταν πια το αυτοκίνητο ..... (ακινητοποιούμαι) σε ένα παγκάκι, ο
κύριος Φαίδων ..... (ανοίγω) τα μάτια του και.....
(απορώ): «Πότε φύτρωσε εδώ αυτή η πλατεία;».

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

Ταξίδι στον βυθό

6. Το κείμενο μιλάει για ένα ταξίδι στον βυθό. Βάλτε τις παραγράφους στη σωστή σειρά συμπληρώνοντας στο κενό κουτάκι τον αριθμό τους.

Εγώ είχα ακούσει και διαβάσει πολλά για τον βυθό της θάλασσας, αλλά αυτό που είδα μ' έκανε να τρίβω τα μάτια μου. Στην αρχή έβλεπα πολλά μικρά ψαράκια που κινούνταν κατά ομάδες. Σε πιο μεγάλο βάθος αρχίσαμε να βλέπουμε πιο ενδιαφέροντα πράγματα. Είδα πολύχρωμα ψάρια να περνάνε από μπροστά μου, ψάρια που διέφεραν σε μέγεθος και σχήμα.

Αρχίσαμε να ανεβαίνουμε προς τα πάνω. Και τότε είδα το πιο συναρπαστικό, το πιο μυστηριώδες απ' όλα. Ήταν ένα πελώριο τέρας. Το μόνο που πρόλαβα να δω ήταν το γλοιώδες κεφάλι του. Ήταν απαίσιο και είχε τρία κόκκινα μάτια. Το είδα να εξαφανίζεται σε μια σπηλιά. Πετάχτηκα πίσω. Καθώς ανεβαίναμε, το είπα στον θείο μου, αλλά δε με πίστεψε. Μου είπε ότι ύστερα απ' αυτό το ταξίδι ήταν φυσικό να βλέπω τέρατα. Είχαμε ταξιδέψει πολύ μακριά. Όμως θα βγαίναμε ποτέ έξω; Μήπως ήταν ένα όνειρο; Ποτέ δε θα μάθω...

Ήμασταν στην παραλία, όταν η γιαγιά μου με πληροφόρησε ότι είχε έρθει στο νησί ένας μακρινός μου θείος. Το απόγευμα ήρθε στο σπίτι μας και μου είπε ότι είχε φέρει μαζί του το κότερό του και το σκάφανδρο του. Μου υποσχέθηκε να με πάει μια βόλτα στον βυθό της θάλασσας το επόμενο πρωί. Εγώ, φυσικά, άλλο που δεν ήθελα.

Το καλοκαίρι που μας πέρασε, ενώ ήμουν διακοπές στην Κρήτη, μου συνέβη κάτι συναρπαστικό. Κατέβηκα με ένα ειδικά διαμορφωμένο σκάφανδρο στον βυθό της θάλασσας.

Όμως αυτό που τράβηξε την προσοχή μου ήταν το εκθαμβωτικό τοπίο. Τα βράχια είχαν διάφορα σχήματα. Άλλα είχαν τρύπες, άλλα μεγάλες μυτερές άκρες και άλλα είχαν πάνω πολλά φυτά που σου τραβούσαν την προσοχή. Όσο πιο πολύ κατεβαίναμε, τόσο το ταξίδι μας αποκτούσε «άγρια ομορφιά». Τώρα μπορούσαμε να δούμε λογίων λογίων ψάρια, όπως σαλάχια, ιππόκαμπους, ξιφίες...

Το επόμενο πρωί ξύπνησα πολύ νωρίς. Είχαμε κανονίσει να έρθει να με πάρει ο θείος μου στις 7 το πρωί. Όλο το βράδυ δεν είχα κοιμηθεί καθόλου από τον ενθουσιασμό. Σε λίγο φτάσαμε στη θάλασσα. Το κότερο μας περίμενε εκεί. Ξεκινήσαμε το μεγάλο ταξίδι μας. Μόλις φτάσαμε στα ανοιχτά, ο θείος μου αποφάσισε πως ήρθε η ώρα να βουτήξουμε. Κατεβάσαμε το σκάφανδρο στη θάλασσα.

Στάθης Δάρας, 13 χρονών, περιοδικό «Ερευνητές», Η Καθημερινή, τεύχος 201, 30/11/02 (διασκευή)

7. Ένα ταξίδι στον βυθό «κρύβει» πάντοτε πολλές εκπλήξεις. Μπορείτε να συνεχίσετε την αφήγηση του μικρού Στάθη σαν να είσατε εσείς που εξερευνάτε τον βυθό; Αφήστε τη φαντασία σας ελεύθερη να «συναντήσει» έναν τεράστιο λευκό καρχαρία, ένα γιγάντιο καλαμάρι, ένα ναυάγιο πειρατικού πλοίου... Πείτε τα γεγονότα με τη σειρά που έγιναν, χρησιμοποιώντας όποιες από τις παρακάτω φράσεις θέλετε:

Ίαφνικά ένιωσα ένα δυνατό χτύπημα ...

Ευτυχώς ...

Μετά είδα κάτι που έμοιαζε με ...

Δεν πίστευα στα μάτια μου ...

Είχα ανακαλύψει ...

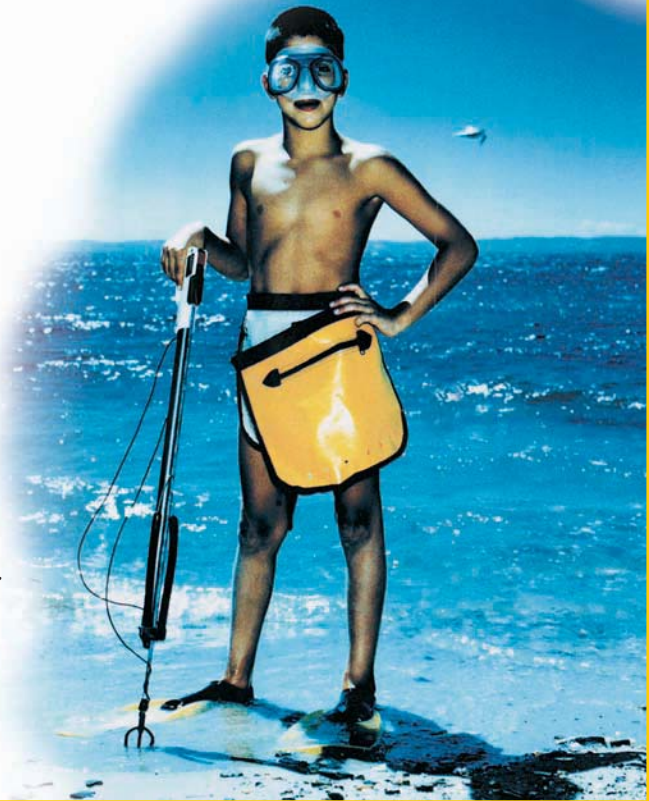
Έπειτα από ώρα, βρέθηκα ...

Και τότε είδα ...

Συνεχίσαμε να προχωράμε προς τα κάτω ...

Ύστερα, το μόνο που πρόλαβα να δω ...

Τέλος, καθώς ανεβαίναμε ...

8. Ένα χταπόδι παρακολουθεί το ταξίδι του μικρού Στάθη στον βυθό. Το ίδιο βράδυ λέει τις εντυπώσεις του για τον «παράξενο επισκέπτη» στους φίλους του.

Παιδιά, ακούστε τι έγινε σήμερα το πρωί. Δε θα το πιστέψετε. Μόλις ξύπνησα, τέντωσα τα πόδια μου να ξεμουδιάσουν από τον βραδινό ύπνο. Ίαφνικά, ...

Παίξτε τον ρόλο του χταποδιού και συνεχίστε την ιστορία.

9. Θέλετε να διαβάσετε τις καλοκαιρινές σκέψεις ενός παιδιού της ηλικίας σας; Για να τα καταφέρετε, χρειάζεται να συμπληρώσετε τα κενά επιλέγοντας τον σωστό τύπο.

Κάθε καλοκαίρι ..... (έχει συναντηθεί / συναντιέται) στο νησί όλη η παλιοπαρέα: ο Νίκος, ο Γιάννης, ο Πέτρος, η Ελευθερία, η Μαρία, η Βάσω και ο μικρότερος της συντροφιάς, η αφεντιά μου. Το σχολείο ..... (έχει τελειώσει / είχε τελειώσει) πια. Τα βιβλία, τα τετράδια, οι σάκες, οι κασετίνες και οτιδήποτε ..... (είχε θυμίσει / θυμίζει) την καθημερινή σχολική ζωή ..... (βρισκόταν / βρίσκεται) πολύ μακριά για να μας απασχολεί. .... (Έφτασε / θα έφτανε) η ώρα για ξεκούραση και τρέλες, κολύμπι στη θάλασσα και παιχνίδια στον ήλιο του καλοκαιριού. Καμία ενοχλητική εντολή της μητέρας –«Πρώτα θα μελετήσεις τα μαθήματά σου και μετά ..... (θα παίξεις / θα παίζεις)»– δε διακόπτει τις στιγμές της ανεμελιάς. Το καλοκαίρι ..... (θα ήταν / θα είναι) πάντα... η εκδίκηση των παιδιών. Ήδη πριν ..... (ξεκινάμε / ξεκινήσουμε), η αγωνία μου ..... (είχε φτάσει / έχει φτάσει) στο αποκορύφωμα και ..... (ανυπομονώ / ανυπομονούσα) για τη στιγμή που ..... (θα ξανασυγκεντρώνεται / θα ξανασυγκεντρωνόταν) η γνωστή «συμμορία».

«..... (Έρχονται / θα έρθουν) όλοι; Μήπως ..... (έχουν αλλάξει / θα αλλάζουν) κάποιοι και δε θα είναι όπως πέρσι;» ..... (αναρωτιόμουν / αναρωτήθηκα) όλη την ώρα. Μα τώρα πια που μας ..... (έβλεπα / βλέπω) να είμαστε όλοι μαζί, η ανησυχία μου ..... (θα εξαφανιστεί / εξαφανίστηκε). Όλα είναι όπως παλιά και το καλοκαίρι ..... (προβλεπόταν / προβλέπεται) γεμάτο όμορφες στιγμές και εκπλήξεις.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

10. Ένας συμμαθητής σας χρειάζεται βοήθεια! Σας έδωσε να διαβάσετε το άρθρο που έγραψε για την εφημερίδα του σχολείου σας με τίτλο «Εκδρομή στα χιόνια» και σας ζητάει να τον βοηθήσετε λίγο, γιατί βρήκε δυσκολίες!

Διαβάστε το κείμενο που ακολουθεί και προσπαθήστε να συμπληρώσετε τα κενά που έχει αφήσει με τα ρήματα που βρίσκονται μέσα στην παρένθεση:

Εκδρομή στα χιόνια

Το πρωί του περασμένου Σαββάτου ..... (γίνομαι) η εκδρομή στο χιονοδρομικό κέντρο των Καλαβρύτων, που πολλοί από εμάς ..... (περιμένω) με μεγάλη αγωνία. Τα λεωφορεία ..... (ξεκινάω) στην ώρα τους, γύρω στις 8.00, και ..... (φαίνομαι) ότι θα ..... (αρχίζω) μια υπέροχη μέρα. Το ταξίδι μας ..... (είμαι) πολύ ευχάριστο και κανείς από εμάς δεν ..... (καταλαβαίνω) για πότε ..... (φτάνω).

Το τοπίο ήταν ολόλευκο και ο ήλιος ..... (λάμπω). Αφού μας ..... (δίνω) κάποιες γενικές οδηγίες, μας ..... (αφήνω) να κάνουμε μια μικρή βόλτα. Όλα τα παιδιά ..... (φεύγω) τρέχοντας προς όλες τις κατευθύνσεις. Ο χρόνος που ..... (έχω) για τον περίπατο ήταν μια ώρα.

Μόλις ..... (επιστρέφω) και ..... (συγκεντρώνομαι) στη μεγάλη πίστα, ... (έρχομαι) η ώρα για αγώνες με έλκηθρο. Όλοι ..... (κάνω) σαν τρελοί από τη χαρά μας! Το τι χιόνι ..... (τρώω) από τις πολλές τούμπες δε λέγεται! Πολλοί ήταν αυτοί που ..... (χάνω) γάντια, κασκόλ, σκουφάκια μέσα στη βιασύνη τους να ..... (κερδίζω) το διαγωνισμό.

Κανείς όμως τελικά δε ..... (θυμάμαι) ποιοί ήταν οι νικητές! Δεν είχε καμιά σημασία. Στο τέλος όλοι ..... (ψάχνω) μέσα στο χιόνι για να βρούμε τα χαμένα αντικείμενα, ένα γάντι εδώ, άλλο σκουφί πιο πέρα!

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

11. Σχηματίστε το επίθετο από τη λέξη στην παρένθεση και γράψτε το στον σωστό τύπο.

Η ..... (αεροπορία) εταιρεία προσφέρει φτηνά εισιτήρια για τις διακοπές του καλοκαιριού.

Το τρένο είναι το ασφαλέστερο ..... (μεταφορά) μέσο.

Η ..... (σιδηρόδρομος) γραμμή περνούσε μέσα από πανέμορφα δάση και δε χόρταινες να βλέπεις έξω από το παράθυρο.

Το ..... (οδός) δίκτυο δεν είναι αρκετό για όλα τα αυτοκίνητα και υπάρχει μεγάλη κίνηση.

Συνήθως πήγαινα τα καλοκαίρια στο χωριό με το ..... (επιβάτης) λεωφορείο.

12. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα και θα δείτε το όνομα ενός μεγάλου ταξιδευτή της αρχαιότητας.

- Το τέλος του ταξιδιού.
----- Τη ρίχνει το πλοίο στο λιμάνι.
---- Τα ορεινά χωριά είναι χτισμένα σε μεγάλο ...
----- Τα περνάμε και είμαστε σε άλλη χώρα.
----- Ολυμπιακή .....: πετάμε με αυτήν.
----- Δουλεύουν στα καράβια.
----- Χώρα γνωστή για τις ταυρομαχίες.
----- Απέναντι από τη Δύση.
----- Ο άνθρωπος πάντα ήθελε να ταξιδέψει εκεί.

13. Βρείτε ποια λέξη δεν ταιριάζει με τις άλλες στην ομάδα της και πείτε γιατί.

- A. ποδηλάτης, πλοίαρχος, πιλότος, ναύτης, αεροδρόμιο
- B. εκδρομή, κρουαζιέρα, δωμάτιο, ταξίδι, δρομολόγιο
- Γ. πέλαγος, διαδρομή, ωκεανός, θάλασσα, γιαλός

14. Πόσες λέξεις σχετικές με το ταξίδι μπορείτε να βρείτε στο κρυπτόλεξο (οριζόντια και κάθετα);

A	Σ	Ι	Δ	Η	Ρ	Ο	Δ	Ρ	Ο	Μ	Ο	Σ	Χ	Α
Λ	Λ	Ω	Γ	Τ	Π	Τ	Η	Σ	Η	Ρ	Ι	Π	Ε	Υ
Ε	Κ	Ο	Κ	Ε	Ρ	Τ	Υ	Θ	Ι	Τ	Θ	Ρ	Ρ	Τ
Ω	Ξ	Κ	Α	Υ	Τ	Ο	Κ	Ι	Ν	Η	Τ	Ο	Τ	Ο
Φ	Η	Ν	Π	Σ	Δ	Φ	Γ	Γ	Ι	Η	Ι	Σ	Υ	Κ
Ο	Γ	Ν	Ε	Φ	Τ	Γ	Υ	Η	Κ	Β	Κ	Γ	Θ	Ι
Ρ	Δ	Φ	Τ	Υ	Η	Ν	Θ	Ξ	Ο	Ν	Α	Ε	Ι	Ν
Ο	Δ	Α	Α	Σ	Γ	Θ	Ι	Ο	Ο	Β	Ε	Ι	Ο	Η
Σ	Δ	Ε	Ν	Σ	Δ	Φ	Γ	Η	Δ	Ω	Ο	Ω	Π	Τ
Α	Σ	Ρ	Ι	Ε	Ρ	Τ	Υ	Θ	Η	Φ	Ο	Σ	Α	Ο
Υ	Ι	Ο	Ο	Η	Ξ	Ε	Ν	Α	Γ	Η	Σ	Η	Σ	Δ
Η	Κ	Δ	Σ	Π	Ε	Ρ	Τ	Ι	Ο	Η	Υ	Α	Δ	Ρ
Ν	Ο	Ρ	Η	Λ	Χ	Δ	Φ	Γ	Σ	Ε	Ν	Ε	Φ	Ο
Θ	Μ	Ο	Υ	Ο	Ν	Π	Ο	Δ	Η	Λ	Α	Τ	Ο	Μ
Ξ	Σ	Μ	Θ	Ι	Χ	Ψ	Ζ	Φ	Τ	Φ	Π	Φ	Η	Ο
Ι	Π	Ι	Λ	Ο	Τ	Ο	Σ	Υ	Υ	Ω	Ο	Τ	Ξ	Σ
Ζ	Ρ	Ο	Ρ	Κ	Α	Ρ	Α	Β	Ι	Δ	Σ	Υ	Κ	Λ